

KfM

Leseforståelse

13 juni 2017

Lyngdal voksenopplæring (LVO)

Litt om bakgrunnen:

Høsten 2016:

- I arbeidet med en projektskisse tok vi utgangspunktet i følgende tema fra brevet fra UiA:
- 3) Samarbeid (**og Individuelle Planer (IP)**)
- 5) Språk (**leseforståelse og skriving**)

Vi har ca. 40 bosatte deltakere som får opplæring etter Introduksjonsloven eller/og Opplæringsloven. Disse deltakerne har Individuelle Planer (IP) og det var vårt mål å øke samarbeidet og involveringen av lærere i prosessen med IP. Vi hadde følgende mål:

- eleven i fokus (alle elever er alles ansvar)
- godt samarbeid om IP (ang. utarbeidelse, oppfølging og oppdatering)
- felles forpliktelser
- å *skape* gode strukturer/samarbeidsformer
- *refleksjon* rundt egne holdninger for å gjennomføre kravene til IP

Samarbeidet om IP ble godt forankret høsten 2016. utfordringen var at KfM prosjektet ikke var forankret i kollegiet.

Desember 2016:

- Vi besluttet å ta en re-start av hele prosjektet med den hensikt å få alle med.
- På et fellesmøte med Lene og Åse om KfM prosjektet bestemte vi i fellesskap å fokusere på **leseforståelse**.
- Vi hadde en forelesning med Lene om leseforståelse (des. 2016). Deretter arbeidet vi i grupper. I plenum ble vi enige om hvilke læringsstrategier vi ville fokusere på.

Hvorfor valgte vi leseforståelse?

- Vi hadde alle oppdaget at noen elever kunne lese uten å forstå det de leste.
- Vi opplevde at leseforståelse og evnen til å skrive tekster ofte var et hinder for deltakerne (dette ble spesielt synlig da deltakerne kom på grunnskolen).
- På bakgrunn av dette ønsket vi å jobbe helt konkret med økt leseforståelse (d.v.s. jobbe med tekst og spørsmål samt øke deltakernes evne til å 'lese mellom linjene' / bruke refleksjon og kritisk tenking som et verktøy).
- Leseforståelse var et tema vi kunne samles om både på alfa (grunnleggende lese og skrive opplæring), språk (A1-B2) og i grunnskolen.
- Vi ønsket også å utvikle deltakernes evne til å skrive enkle tekster (øve på god setningsstruktur). Alfa og noen klasser på språk bruker også iPad som et verktøy.

Hva gjorde vi for å styrke leseforståelsen hos deltakerne?

Læringsstrategier:

- Vi har hatt økt fokus på opplegg som BISON, kameratvurdering, underveisvurdering, egenvurdering, sjekklister, førleserfasen (bilder, nøkkelord, matching av ord), tankekart (til å planlegge timen, til å kategorisere grammatikk undervisning (adjektiv etc), begrepslæring, klipp og pusle
- Lesestrategi: bilde, nøkkelord, lærer leser tekst, vi går gjennom begreper sammen, deltakerne leser teksten i par, de gjenforteller muntlig, de gjenforteller skriftlig, de lager spørsmål til teksten
- Vi har laget elevbibliotek (B1 klassen har ansvaret sammen med lærerne)

Innkjøp av undervisningsmateriale:

- Klasesett i serien Leseforståelse
- Flere eksemplarer av Din tur! (Toril kristin Sjo), Sitronlimonaden (Hilde Henriksen Helena Ohlsson), Shafias valg (Liv Lindeman), Souads vesker (Cecilie Seim), Barsakh, (Simon Stranger), bøker om religiøst mangfold
- Tegneserier, noveller, eventyrbøker, rim og regler, dikt (til biblioteket)

Annet:

- Vi deler mer undervisningsopplegg og legger det ut på TVO (delingsarena).
- Vi har mer fokus på forskjellige typer tekst
- Vi har også brukt mye tid på å forbedre samarbeidet i etterkant av Faktor 10 undersøkelsen (samarbeid var jo også en del av den første skissen)

Hva har vi erfart?

Prosjektet førte til:

- Økt fokus på leseforståelse hos lærerne
- Økt bevissthet rundt læring hos deltakerne
- Mer samarbeid blant lærerne
- Økt samarbeid blant deltakerne
- Økt forståelse for hverandres seksjoner (alfa, språk og grunnskolen)
- Mer deling blant lærerne

Vi lærte at:

- Repetisjon er viktig. Metodene må automatiseres. Deltakerne og lærerne må få dem under huden og man må bruke dem over tid for å få god effekt. Bruk av konkretiseringsmidler – som på kjøkkenet- har gitt god effekt ved ord og begrepsinnlæring.
- Fokus på leseforståelse har ført til økt aktivitet og økt bevissthet hos deltakerne. De jobber mer selvstendig. Deltakerne har også blitt bedre på egenvurdering og kameratvurdering. Lærerne har blitt bedre/mer bevisst på underveisvurdering (vi jobbet også med dette i VFL prosjektet).
- Godt forarbeid gir økt leseforståelse og økt leseglede. Vi har blitt enda mer bevisste på forarbeid før vi jobber med en tekst i klassen (bilde, overskrift, nøkkelord).

- Lesing skal være gøy! Vi har mer fokus på varierte tekster (i klassen og i biblioteket)

Annet:

- Vi har brukt mye tid på samarbeidsklimaet og mindre tid enn ønskelig på samarbeid om leseforståelse. Likevel, har begge deler bidratt til mer samarbeid og økt bevissthet rundt leseforståelse.

Veien videre – etter prosjektet

Vi fortsetter med:

- Gode lesestrategier og bevisstgjøring i klasserommet
- Å utvikle delingskulturen
- Å forbedre samarbeidsklimaet
- Leseforståelse som et av temaene på fellesmøtene og seksjonsmøtene
- Vi videreutvikler bibliotekene for lærere og deltakere (og ønsker å ta en tur til Kongsgård skolesenter for å se biblioteket deres)
- Vi har invitert en bibliotekar fra Farsund bibliotek til å hjelpe oss med tekster og bøker